

יהודי נרצח, ערבי נהרג. פיגוע אחד הוא. פשע נתעב. והשני הוא. אירוע טראגי.

מה קרה בחברון ביום השלישי שעבר? אלוף פיקודי המרכז הגדיר זאת היטב. בהודעותיו באותו יום הוא דיבר על "אירוע". בפעם אחרת באותו יום הוא דיבר על "הסיפור" שהיה. אחרים מדובריה השילטון הרחיקו לכת ודיברו על "אירוע טראגי" ועל "אסון".

המינהל האזרחי פירסם הודעה תקיפה, שבה הביע "הסתייגות" מן המעשה.

לא היה עולה על איש בישראל לרבר על רצח הספורטאים הישראלים במינכן כעל "אירוע". טראגי או בלתי-טראגי. גם לא היה עולה על איש בשילטון להביע "הסתייגות" מרצח בחורי-הישיבה בחברון. בוודאי לא היו מדברים על "אסון" במעלות, כי אסון הוא אירוע מן השמיים, לא מעשה ידי אדם.

הדיבר — רק ליהודים. האימי רה העתיקה אומרת ש"הים ומוות בירי הלשון". הדיבר נכון שיבעתיים כאשר מדובר על לשון כמוזן הכולל — שפת-הדיבור של עם.

כשם שבגדה המערבית נוצרו שתי מערכות-חיים שונות — רשת של כבישים מיוחדים להתנחלויות היהודיות לצד רשת הכבישים הישנה, המשרתת את הישובים הערביים, מוסדות-שילטון של יהודים ועוסדות-שילטון לערבים, מערכת חוקים זבתי-מישפט ליהודים מול מערכת מישפטית ושיפוטית לערבים, כך נוצרו עתה שתי לשונות — לשון ליהודים ולשון לערבים.

היהודים "מפגינים", הערבים "מתפ-רעים". היהודים "נרצחים", הערבים "נהרגים". היהודים נקראים שלא לקחת את החוק בידיהם, הערבים מזהירים שהשילטון יגיב ביד חזקה על כל הפרת-סדר.

הדברים השתרוש במידה כזאת, שהאזרח הישראלי המצוי כלל אינו מרגיש שהוא משתמש זה מכבר בשתי מערכות-ערבים ובשתי מערכות-לשוניות שונות. על כן מדבר האלוף, מבלי להרגיש נכך, במונחים כמו "אירוע" ו"אסון" לגבי רצח שלושה צעירים ערביים חפים מפשע, כפעולת" טרור של יהודים, בעוד שהוא מדבר על "רצח נתעב" כאשר פעולה רומה מבוצעת על-ידי ערבים כלפי יהודים. מלים יכולות לרצוח, כשהן משרישות בתודעת הציבור כי מעשה מסוים הוא מוזן ונסלה, ואינו כפוף לדיבר התנ"כי "לא תרצח". הדיבור, כך מסתבר, חלים רק ביחסים בין יהודים לבין עצמם.

כרגיל, היה זה אריאל שרון שקרא לילד כשמו. הוא התנגד ל"איוון" — כשכוונתו היא לשויוון בני-אדם מבחינת החוק והזכויות האנושיות היסודיות. וכשאין שיויוון אנושי בין "עם-איוון" ו"תת-איוון" — אין גם שיויוון לשוני.

להגר מישראל

אל ארץ-ישראל

בישראל גורעת החקלאות. ובאותה שעה מושקעים סכומי-ענק כדי לטפח את ההתנחלות בשטחים הכבושים.

אחת התופעות המוזרות ביותר בישראל היא אי-יכולתו של הישראלי המצוי לקשר ביחד שתי תופעות, שהקשר ביניהן בולט לעין. חיילי-מילואים מבלים עתה חלק גדול מחייהם כשרות מיותר, שאין בו

בדיקת קולו של שרון

מגלה:

שרון

חותר

תחת

ארנס

אובחנו מתחים המאפיינים רוכבי שקר. חילופי-הדברים עסקו בכיכול כמחדלי אירנס בלבנון ובגדה.

שרון נשאל לגבי אירועי חברון, ויום לפני השידור נרצחו שלושה מתלמידי המכללה האיסלאמית. שרון אמר: "אין היום משימה יותר חשובה, יותר רחופה, מאשר יישוב מהיר של יהודה ושומרון באוכלוסיה יהודית גדולה ככל שרק ניתן". בתשובה זו לא אובחנו מתחים המאפיינים רוכבי שקר. שרון, מסתבר, אכן מאמין במה שהוא אומר לגבי עתיד הגדה, בניגוד לאותם החושבים שתמיכתו בהתנחלות מאסיבית היא טקטיית בלבד.

בהקשר זה נשאל שרון: האם הישוב היהודי בלב חברון אינו מגדיל את הסיכסוך בין יהודים וערבים ועושה את הרכב לבלתי-אפשרי? השיב שרון: "כשום פנים ואופן לא. הנוכחות אינה מגבירה חיכוך. הנוכחות מפחיתה חיכוך". בתשובה זו, על-פי אמסל, אובחנו מתחים המאפיינים רוכבי שקר. שרון מודע לכך שהתנחלויות הן הסיבה לתסיסה בגדה וגידול המתנחלים לא יביא לשקט ולחסי שכנות כי אם להיפך.

שני

תדרים

מסקנה המפתיעה ביותר של ה"דו"ח היא לגבי "הירוש" ושאיפתו של השר ללא-עתיק לתפקיד

אין יודעים מתי אריאל שרון אמשק, שואלת הבדיחה. התשובה היא: כאשר הוא פותח את פיו.

ביום הרביעי שעבר התראיין השר ללא-עתיק בתוכנית מוקד. לא היה זה סתם ראיון. בימים אלה נמצא שרון בעיצומו של מסע לחיזוק כוחו כתנועת-החרות. הוא עובר מסגף לסגף ואומר את דברו. קהל מאזיניו לא תמיד רוצה או מסוגל לשפוט אם הוא דובר אמת. כך היה גם בתוכנית-הטלוויזיונית.

העולם הזה ביקש לבחון את תשובותיו העיקריות של השר בתוכנית מוקד. בשיטה מרעית אמינה זהו מד-מתח-נפשי (ממץ). גלאי שקר הפועל על פי איבחון גלי-הקול. החוקר הפרטי טוביה אמסל ערך כאמצעות מיכשור מתאים את הבדיקה, על-פי פיענוח סרטי-הקלטה של השידור, תוצאותיה אינן מתמאיות לשר-ללא-עתיק.

שרון נשאל רבות, וגם ענה, על שאלת השפעתו בממשלה. הוא אמר: "רצו לכם שהשפעתו בסדר-הכל היא מאוד מצומצמת... השפעתו מאוד מוגבלת". מרוע אם כן הוא נשאר בממשלה? השיב שרון: "כל עוד יש סיכוי להשפיע ולו קטן יש טעם". ובתשובה לשאלה אחרת הוא השיב: "באישיות לא השתנתה במאומה. לא בעמדותי, לא באישיותי ולא בראייתי הכרוכה לדעת את המצבים ואת הפיתרונות". על שאלות אלה לא איבחו המכשיר מתחים המאפיינים רוכבי שקר. השקפת-עולמו אמינה, לא השתנתה.

אך לעומת זאת, כאשר הוא נשאל על יחסים מתוחים עם שרי-הביטחון משה ארנס הוא השיב: "לא, כשום פנים ואופן לא. היחסים הם על הרבה מאוד שנים". בתשובה זו, במילים המודגשות, אובחנו מתחים המאפיינים רוכבי שקר. כלומר, קיימת מתחיות ביחסי שרון-ארנס המפריעה לפעילותו של שר הביטחון הנוכחי בתפקידו.

שרון נשאל: "בישיבת הממשלה היו חילופי דברים בינך ובין ארנס?" תשובת שרון: "הדברים האלה לא היו נכונים ולא מדויקים". גם בתשובה זו

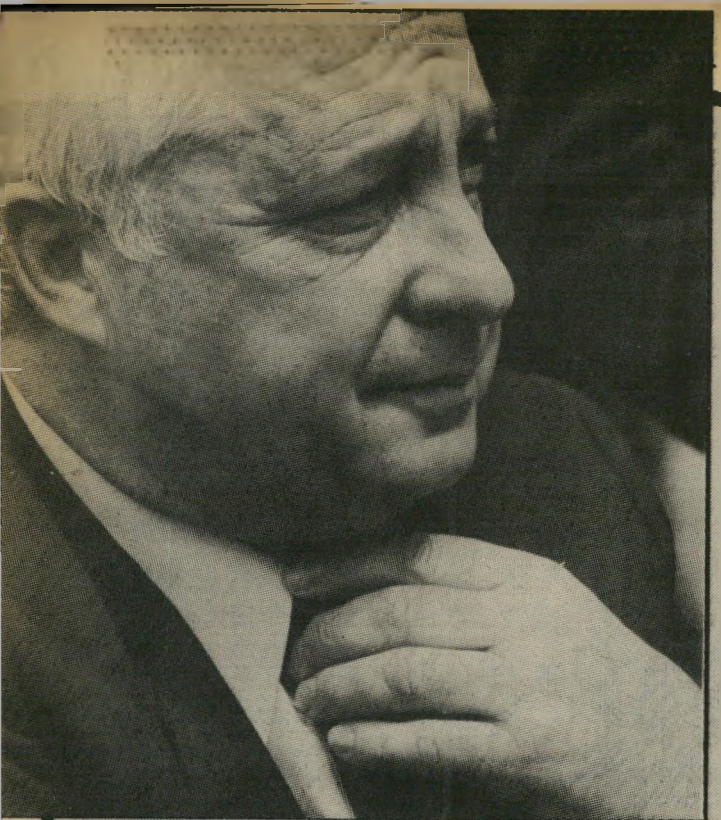
על כתפיו וזה אני, וכל האחרים רצו בניקיון כפיהם". בתשובה זו לא אובחנו מתחים המאפיינים רוכבי שקר. מכאן ששרון אכן מאמין שנגרם עוול לו ולמינה, ויש להתייחס ברצינות



חוקר אמסל תדר נוסף

לאיומו שאם יוכל, יביא לביטול מסקנות הוועדה, כפי שאמר באתה תוכנית טלוויזיונית. האם הבחינה היא אכן מרעית? כבדיקה דומה שערך העולם הזה לראיון של שרון בטלוויזיה (העולם הזה 2346), הסביר אמסל, כי בזמן הדיבור מתלווה לקולנו רעד של שרירי מערכת-הדיבור. שרירים אלה מפעילים בהרמוניה את הלסת, השפתיים, מיתרי-הקול וכל איבר אחר הלוקח חלק בפעולת-הדיבור. רעד שרירים זה נמצא בתזוים תדרים תת-קולי. רהיינו מתחת לטווח שאוזן אדם מסוגלת לקלוט. זהו למעשה, תדר נוסף, בלתי-קליט לאוזן, המתלווה לקולנו.

הרם ביותר. אומר שרון: "כל הדיבורים על יורשים וירושות הם כולם ריבוי הבל. אני אמשיך לפעול בחיים הפוליטיים. אני רואה את עצמי לא בתפקיד כזה ולא בתפקיד אחר. אני רואה את עצמי כאיש המשתתף בחיים הפוליטיים". בתשובה זו לא אובחנו אומנם ריבוי שקר. אך יתכן שאילו השאלה לא היתה מנוסחת כך אלא אחרת ולא מדברת על "יורשים" מילה בעלת צליל מלוכני — היו ריבוי שרון מקבלים צורה אחרת כבדיקה. שרון נשאל גם על מסקנות ד"ר ועתר החקירה לעניין הטבח במחנות הפליטים. אמר שרון: "נגרם עוול לעם, נגרם עוול למדינה ונגרם עוול לצבא. יש היום אדם אחר הנושא את הדבר הזה



שרי-בליתיק שרון השפעתו מאוד מוגבלת...

תופעה נוספת המאפיינת את רעד השרירים היא שבעת מתח נעלם הרעד. ההסבר לתופעה נעוץ בעובדה שהשרירים, שבזמן רגיעה נשלטים על-ידי מערכת העצבים המרכזית, עוברים בזמן סכנה לשליטת מערכת העצבים האוטונומית. מערכת עצבים זו מפעילה בעיקר את אברי-הגוף הפנימיים, כגון הלב ומערכת העיכול, שעל פעולתם אין לנו שליטה רצונית. מסתבר שמערכת העצבים האוטונומית משתלטת על רעד השרירים ומפסיקה את פעולתו. התדר שיוצר רעד השרירים נעלם בשעה זו מקולנו.

מכשיר הממ"ן מסוגל לקלוט את תדר רעד השרירים ולהפכו לגרף. מהשוואה של הרישומים אפשר לראות כי בזמן רגיעה נפשית המכשיר קולט שני תדרים. האחד תדר-קול, השני תדר-רעד-שרירים. בזמן סכנה רושם המכשיר אך ורק את תדר הקול. כאמצעות ניתוח של נתונים אלה ניתן לאבחן אמירת אמת או שקר. כאשר אדם משקר בידעני, מתנהג גופו כמו בזמן סכנה, ואז נעלם תדר-השרירים מקולו. על-ידי בדיקות השוואות

אמסל, מוסמך אתי-כריסטיס בראילן לקרימינולוגיה, עובר בחקירות מאז 1970. הוא השתלם בארצות-הברית, וגופים שונים הנעזרים בשרותי מישורו הם ההוכחה למהימנות כבדיקותו.

מאחר ששרון אינו יכול לשלוט על תדר שרירי גופו בזמן שהוא משקר, הרי שהבדיקה המרעית היא דרך אובייקטיבית לבחון את דבריו של מי שמספרים עליו. כבדיחות הרעת, שהוא משקר בכל פעם שהוא פותח את פיו. בן-ציון ציטרין ■

בשטחים הכבושים, חקלאיות ועירי ניות כאחת. למטרה זו לא הבלבד שאין מחסור בכסף, אלא שהממשלה מחפשת מועמדים לבניכוח המשאבים — אילו הבינו אנשי לכיש —

המתנחלים של שנות ה-50 — את הקשר בין שתי התופעות, היו מתקוממים בוודאי נגד מדיניות מעוותת זו, והורסת כל חלקה טובה במדינת-ישראל עצמה, כדי ליצור חלקות טובות בשטחים הכבושים. אך הקשר נעלם מעיניהם.

בשעתו הבינו אנשי אחר הליצנים הלאומיים להציע לפלסטנינים עיסקת- (המשך בעמוד 6)

בדיחה עגומה. אך לשיא הגיעה התופעה הזאת השבוע, כאשר הסתבר כי ישובי הבל-לכיש כורעים להתי- מוטט.

מושב אחד נמצא כבר במצב של התפוררות, כאשר חבריו מתנדנדים בין בית-הסוהר ופשיטת-רגל, בגלל חובי תיהם האדירים. מושבים אחרים מתקברים למצב זה. כל זה בגלל אי-נכונותה של הממשלה לסייע לחקלאים לעמוד בהפסדים, שנגרמו במישירן על-ידי מדיניות-הממשלה.

באותה שעה משקיעה הממשלה סכומי-ענק בהשתלת התנחלויות

חיילי-המילואים המשרתים בלבנון וזעמים על אורך תקופת-השרות שלהם. הם גם סולדים מכפונותיו של הרב משה לווינגר ומן הקנאים הרצחניים המסתובבים בחברון (ראה החדון ועמודים 8-13). אך אין הם מקשרים את שתי התופעות ביחד. הם משרתים תקופה ארוכה לפני שעל כל מתנחל בחברון יש כוחה לפחות חליצה-ל אחד, השומר עליו. בגלל הפרובוקציה המתמדת של המתנחלים, מחייב המצב המתוח בעיר גיוס מתמיד של כוחות-מילואים גדולים, לצד הפעלתם של יחידות סדירות ושל מישמרה-גבול.

תועלת לאומית כלשהי, ואולי אף כרוך בו נזק לאומי.

רק חלק קטן מחיילי-המילואים, הנשלחים ללבנון כמיסגרת מדינית, כיבוש סרת-תכלית, מכינים שיש דרך פשוטה לשים קץ למצב זה: יציאה מכל לבנון לאלתר. אך בשעה שמעטים מפגינים מדי פעם לפני ביתו של ראש-הממשלה, במחאה איך-אונים, ממשיכים המוני אנשי-המילואים לשרת כשקט. הם מתנגדים לשהות בלבנון, אך איכשהו אין זה עולה בדעתם שאורך-השרות שלהם קשור במישרין בכעיה פוליטית זו. בולט הדבר עוד יותר בחברון, רוב